

אבנים טובות

מאוצר המנוצח של תורת רבותינו הקדושים

ויאמן העם וישמעו (יד)

לקט בעניני האמונה

אמונה בתוך הטבע

מלוקט מדב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

עיקר עבודת האמונה בתוך הטבע

כבר נתבאר כמה פעמים שעיקר עבודת האמונה שלנו היא בתוך הטבע, שזה רצון הקב"ה מאתנו, ולא מה שמתפעלים מסיפורי השגחה פרטית נפלאים שאינם מולידים אלא דמיונות אמונה, וחלילה אין אנחנו מזלזלים בסיפורים אלו, הואיל וכל רגע ורגע שאדם מאמין הוא גדול ונשגב מאד, אולם דרכו של עולם שההתפעלות מדברים שאינם בטבע העולם, אינו אלא לרגע, ועבודתנו היא להשיג את ההשגחה הפרטית בתוך הטבע, בכל פרט ופרט. כולם סוברים שאם היו רואים בעיניהם קריעת ים סוף, היו בוודאי מאמינים בהש"י אמונה גדולה. מכל שכן אם היו רואים מתן תורה, שכתב רש"י (דברים ד לה) שכשנתן הקב"ה את התורה, פתח להם שבעה רקיעים, וכשם שקרע את העליונים כך קרע את התחתונים וראו שהוא יחידי. בוודאי ובוודאי שהיו מאמינים בו אמונה תמה. אך לא זאת היא עבודתנו, דכיון שיש לנו כבר את נקודת האמונה בירושה מהאבות הקדושים, וכבר ניתנה לנו התורה, עבודתנו כעת היא לראות האמונה בתוך הטבע.

להאמין שהקב"ה לבדו מנהיג את העולם

...לידע ולהאמין שהקב"ה הוא לבדו מנהיג את העולם, ולגלות אלקותו ית' בתוך הטבע וההסתר, וכמו שאמר אדמוה"ז (לו ב): "שאנו רואים שהקב"ה מנהיג את העולם בזה מחוייב כל אדם להיות נחשב בעיניו כאין ולהבטל במציאות עבור כבודו של הקב"ה, וכשאדם מקיים כמו שדברנו אזי יכול אדם לבוא לידי עליה, כי כשאדם יודע שהוא נחשב לאין ואין בו שום דבר אזי לכשיצא יוכל להתפשט בתוכו חיות הבורא ב"ה, אבל כשנחשב בעיניו ליש אזי אין מקום בתוכו שיתפשט חיות הבורא ב"ה, ובאמת צדיקים מתבטלים מפני גדולת הבורא ב"ה, ואנשים כערכינו שאין אנו מבינים גדולת הבורא ב"ה צריכים אנחנו להתבטל מפני עצמיות שלנו שלא התחלנו עדיין לעבוד את ה' כלל", עכ"ל (בית אהרן). כי אין אדם נחשב בעיניו ליש רק מפני שאין מבין גדולת הבורא ב"ה ומדמה בלבבו שהוא בעצמו מנהיג ובידו לעשות כך וכך לכך הוא מתגאה.

בכל חפץ וכלי לראות את הקב"ה

אנחנו אומרים המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, כל חפץ וכל כלי שאנחנו רואים בעולם, צריכים אנחנו לדעת שבכל יום ובכל שעה ובכל רגע הוא מתחדש יש מאין, ולא הרכבה של יש מיש, של דבקי עצים וברזל, אלא כח הפועל בנפעל להחיות ולקיימו. בוודאי שזו מדרגה גדולה מאד, ואין תובעים מכל אחד להיות במדרגה זו, אולם על כל פנים צריך לדעת לאיזו מדרגה אפשר להגיע, ועל ידי זה יעורר הרצון להגיע לזה, וכשיודע כיצד לעבוד, יעבוד על זה.

בבבי תרי ותלת...

והיה אמונת עתיך

לידע שהכל בהשגחה".
 זו הרי היתה כל המטרה של יציאת מצרים כמו שכתוב ברמב"ן בסוף פר' בא - "למען תדע כי אני ה' בקרב הארץ - להורות על ההשגחה, כי לא עזב אותה למקרים כדעתם, ואמר (שם ט ט) למען תדע כי לה' הארץ, להורות על החידוש, כי הם שלו שבראם מאין, ואמר (שם ט יד) בעבור תדע כי אין כמוני בכל הארץ, להורות על היכולת, שהוא שליט בכל, אין מעכב בידו".

ביעור חמץ

ההכנה לחג הקדוש מתחילה במצות ביעור חמץ, אשר כולנו טורחים בו ביגיעת בשר שבועות קודם חג. אולם מקובלנו מרבותינו כי הכל רומז אל החמץ הפנימי, אשר עלינו לבערו מעמנו. והנה כי כן מאיר לנו רבינו הק' רבי אברהם אלימלך זי"ע במכתבו לחג הפסח - מהו החמץ החמור שאותו צריכים לבער מעמנו:

עלינו להתחזק ולסלק מלבנו כל תלות בדעתם של בשר ודם, אלא בכל עת להרים את העיניים לקב"ה הכל יכול

העיקר האמונה לבער אחר דעות ומחשבות ובטחון בנדיבי עם ובשר ודם, שהם לא יושיעונו.. רק בטחון גמור בהקב"ה הכל יכול, ומצוין שם רבינו הק' שזהו בוודאי עבודת דורנו להתחזק בזה ממש במסירות נפש, וזהו 'מזכירין יציאת מצרים בלילות', שגם בחושך הגלות יעשה לנו הקב"ה ניסים נפלאות ויוציאנו במהרה מאפילה לאורה. והכל תלוי בליבא, באמונה שלימה.

הוי אומר, בימים אלו עלינו להתחזק ולסלק מלבנו כל תלות בדעתם של בשר ודם, לא בגבירים ומפננסים כאלו או אחרים, לא ברופאים מומחים ככל שיהיו, אלא בכל עת להרים את העיניים אל הקב"ה אשר כל יכול. וגם כאשר נראה לעינינו כי אין נראה פתרון באופק למצוקתנו, חלילה לנו מלהתייאש, כאמור בדברי חז"ל - ואפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל יתייאש עצמו מן הרחמים, ובכל מצב עלינו לאחוז באמונות אבותינו, כמו שעמדו על ים סוף ותלו את כל בטחונם בהקב"ה, וכדאי היא זכות האמונה להושיע בכל מצב שהוא.

ובליקוטים בספה"ק בית אהרן איתא, על הפסוק (ישע"י כה) עצות מרחוק אמונה אומן - עצות מרחוק כשאין לו שום עצה ח"ו אז ע"י אמונה אומן - והיינו כאשר האדם נמצא בצרה או מצוקה ומחפש עצות והמה מרחוק, הוא אובד עצות, אזי עצתו אמונה אומן - על ידי אמונה אמיתית ימשיך את הישועה.

שבת שלום ומבורך
 איגוד האברכים

הרה"ק בעל האוהב ישראל מאפטא זי"ע (יום ההילולא ה' ניסן) היה דרכו לערוך סעודת ראש חודש לציבור ה'בעלי בתים' שבעירו, ובכל פעם היה ממשכן את הפמטות שבביתו בעד שלוש רובל עבור הוצאות הסעודה. פעם אחת שאל אותו בנו הרה"ק רבי מאיר זי"ע - מה ראה לטרוח כל כך על הדבר? והשיב לו - שכדאי לו כל זה, שלכל הפחות פעם בחודש יפסיקו את עבודתם וינוחו איזה שעות, וייתישבו בדעתם באיזה עולם הם נמצאים!!!

מועדי ה'

גם אם איננו בעלי בתים וכפריים מגושמים, אולם שרויים אנו בתוך עולם חומרי, עולם שמכסה ומעלים מעמנו את מציאותו ית', ומשכיח מעמנו בעולמו של מי אנו נמצאים, ובין אם נרצה או לא, סוף סוף אני סופלים את השפעת העולם ומתרחקים בלבנו מהאמת הפשוטה. ולכן נס הוא הדבר שהקב"ה נתן לנו באהבה את מועדי הקדושים, בהם הוא מרומם אותנו ומנער אותנו מכל העפרוריות שדבקה בנו, ומחזיר אותנו למקומנו הטבעי, לישא את עינינו השמימה באמת ובתמים על כל צעד ושעל ללא שום פקפוקים ח"ו.

על אחת כמה וכמה בבוא חג הפסח חג האמונה, שאז הקב"ה כפשוטו מוציא אותנו מסומאת מצרים, וכמו דאינא בספה"ק בית אהרן: "ליל שמורים, הוא ליי' להוציאם מארץ מצרים, ל' עתיד שהוא עתיד להוציאם תמיד בכל שנה כשיבוא הלילה הזאת, הוא הלילה הזה ליי' שמורים לכל בני' לדורותם, אף לדורות, כי בכל הדורות מוציא יי' את ישראל ממצרים בלילה הזאת".

עיקר יציאת מצרים

ואם במשך השנה כולה תעינו ואבדנו מדרך האמונה, כאשר שכחנו לפעמים מי הוא המכלכל את כל צעדינו, ומנווט אותם בחכמה ובתבונה ובהשגחה פרטית מדוקדקת - הרי שבלילה הזו באה גאולה לעולם, אנו יוצאים ממצרים, והחג הקדוש ומצוותיו נוסכים בנו אמונה מחודשת, אמונה פשוטה בחי העולמים יתברך שמו.

כמו שאומר אדמו"ר הזקן עוד: "זהו עיקר יציאת מצרים, לידע שכל המקרים הוא הכל בהשגחה פרטית מהבורא ית' ש' וזה נפרסם ע"י יציאת מצרים, וזהו יתר אלקים את בני' וידע אלקים, וכי שם אלקים מורה על הגהגת הטבע, וידע אלקים הכניס בזה הדעת

אור הפסח

וכדומה, כי מאחר ולא הוא עשה אלא ה', מה יש לו להצטער על מה שהוא לא עשה. כל זה צריך לשנן תמיד, וחג הפסח מסוגל להגיע לאמונה אמיתית.

אור האהבה

הנקודה השניה היא אהבת ה', כמובא בספרים הקדושים שבחג הפסח מאיר אור האהבה. כי ביציאת מצרים גילה הקדוש ברוך הוא את גודל אהבתו לבני ישראל, שהיה בני ישראל היו באותה שעה בבחינת 'ערום ועריה', הם היו שקועים במ"ט שערי תומאה על סף שער החמישים, והקדוש ברוך הוא ברוב אהבתו אותם ירד להוציא אותם ממצרים. בהתבוננות בגודל אהבתו של השם יתברך אלינו, מתעוררת ממילא אהבתנו להשם יתברך, כמו אחד שהיה במצוקה גדולה, ובא אחד והכניס את עצמו לעובי הקורה ודאג לסדר את כל מה שהציק לו ופטר אותם אחת לאחת, עד שיצא מכל מצוקותיו, בוודאי שהאיש ההוא יהיה לבו מלא אהבה למיטיבו, שהרי בכל רגע ורגע שהוא חי בשלוח, זה רק בזכות האיש ההוא שהוציא אותו ממצוקתו. על אחת כמה וכמה שיש לנו לאהוב את השם יתברך שנותן לנו חיים ובריאות וכל מה שאנחנו צריכים בכל יום ובכל עת ובכל שעה ורגע. המתבונן בכך תמידין כסדרן, בוודאי שתתעורר נפשו לאהוב את ה', והעיקר הוא שהאהבה תעורר בו חשק לעבוד את ה'. והזמן הראוי לזה הוא בכל יום בברכת "אהבת עולם" בוקר וערב.

לכל חג יש אור מיוחד לו הנשפע מן השמים בימי הרגל, ועל ידי הכנה ראויה יכול כל אחד לקבל את האור ולהחדירו בלבבו ובנפשו, באופן שיהפוך להיות חלק ממנו ויוכל לחיות עם האור הזה בכל ימות השנה.

לחג הפסח יש שתי נקודות אור עיקריות, אמונה ואהבה. ועל כן ראוי להתכונן לחג הזה בשתי נקודות אלו, להכין את הלב לקבלת השפע.

אור האמונה

חג הפסח הוא חג האמונה. בניסים ונפלאות שעשה עמנו הקדוש ברוך הוא ביציאת מצרים, הראה הקדוש ברוך הוא לעין כל כי הוא המושל והמנהיג היחיד בכל העולמות, והוא בעל הכוחות כולם. כמו שאנחנו אומרים קודם הנחת תפילין "אשר לו הכח והממשלה בעליונים ובתחתונים לעשות בהם כרצונו".

והוא מה שאנחנו אומרים בכל יום, "אני מאמין באמונה שלימה, שהבורא יתברך שמו.. והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים".

לבדו, פירושו שאין שום אחר זולתו, לא מלכים ושרים, ולא שום בריה אחרת, וגם לא אני בעצמי. דהיינו, כל דבר טוב שיש לי, הוא רק מיד ה', אין אף אחד שנתן לי אותו, ולא בהשתדלותי השגתיו. וכמו כן אם אירע לי איזה נזק או בושה, אין אף אחד שעשה לי אותו, כי אם ה' אמר ויהי.

משום כך גם אין להצטער על מעשה שהיה, גם אם הוא רואה שטעה בשיקול דעתו ורק גרם נזק

הכנה
כל זה אמור כלפי כל השנה כולה, בפרט עכשיו לפני חג הפסח צריך להתבונן היטב בדברים האמורים ולשנן אותם, כדי שייכנסו הדברים בלבו היטב, ויכשירו את לבו לקבל את האור כשהוא יגיע. גם יתפלל ויאמר פרק תהלים שיתן ה' האמונה בלבו ויזכה אותו להאמין בו באמת. גם אחר כך בחג הפסח עצמו, יחזור על דברים אלו וידבר בעניינם, עד שייכנסו הדברים ללבו, או אז יוכל לזכות שתהיה האמונה קנין אמיתי בלבו, וההשפעה תמשיך ללוות אותו למשך כל השנה כולה.

איספו לי חסידי

א זיצונג

זכותו יגן

אשר: בשבת זו חל יומא דהילולא של הרה"ק בעל האוהב ישראל מאפטא זיע"א. בחצרות בית רו"ן ישנה מסורת לאפות מצות דווקא ביום זה, באמונה כי זכותו של בעל ההילולא תגן ותסייע, ובשנה כזו, אלו ואלו בוודאי מודים כי עצם הזכרת הצדיק וההתחזקות בתהלוכותיו הק' הינה הכנה רבא לקראת חג הבעל"ט...

יוחנן: ידוע ומפורסם כי מרן אדמו"ר הזקן נסע לשהות בצל קדשו כמה פעמים. בכתבי הרה"צ ר' יצחק מנשה הכהן רוזנפלד זצ"ל מביא מכתבי החסיד רבי ישראל בנימין, כי באחת הפעמים כשנסע להרה"ק מאפטא, היה לחותנו הקדוש תרעומת עליו על נסיעתו, ובבואו שאל אותו "מה קנית על היריד?" והשיבו: "האם קטן הוא מה שכתוב כל המקבל פני זקן כאלו מקבל פני שכניה?" ונחה דעתו הקדושה.

אהרן מעלה עוד עובדא נפלאה ובלתי ידועה מכתביו של רבי מנשה: דרכו של האפטער רב היתה לעשות סעודת ראש-חודש לפני הבעלי בתים, ובשביל לכסות את הוצאות הסעודה היה ממשכן בכל פעם את ה'לייטער' בעד 3 רובל-כסף, ואחר כך היה פודה את המשכון. פעם אחת שאל אותו בנו הרה"ק רבי יצחק מאיר מזינקוב זיע"א, למה לו כל הטרור הזה בשביל לעשות סעודה לפני בעלי-בתים?... והשיב לו אביו קדושה, שכל זה כדאי לו בכדי שלכל-הפחות

פעם דרישת-שלום לרבינו הסטאלינער זיע"א, באחת הפעמים שלח האפטער רב ד"ש עם חסיד אחד שנסע לסטאלין לחג השבועות, וכשחזר החסיד שאל אותו הרה"ק מאפטא אם רבינו הסטאלינער אמר השנה "אקדמות" כבכל שנה? ענהו החסיד כי היות והיה חולה לא אמר השנה את ה'אקדמות'. גם לו הרה"ק מאפטא: אם כן, נתיישב לי הכל... כי בכל שנה אני רואה את הפמליא של מעלה שמתאספים והולכים לשמוע אקדמות מרבנו, והשנה לא ראיתי זאת... מנדל מסיים: ישנה מימרא ידועה המובאת בכתבי הרה"ח הק' רבי מאיר ברנשטיין הי"ד זצ"ל ששמע מהרה"ח הק' רבי חיים מענדיל קוסטרומצקי הי"ד זצ"ל, משמו של הסטאלינער זיע"א. אמנם בכתבי הרה"ח ר' מענדיל ציילינגולד מביא זאת בשם הרה"ק מאפטא בהמתקה פורתא, אולי כדאי שנראה גם את הגירסא הזאת לרגל יומא דהילולא: שמעתי מהאפטער רב שאמר פעם אחת - אז מען וועט איהם קומען זאגין אז אלע שבעה ימים האבין זיך אויס גיטריקנטן וועט עהר גלייבין, און אז מען וועט קומען איהם זאגין אז א יוד זינגט אין שבת און א צווייטער העלפט גיט מיט, אדער עהר קלאפט מיט, אדער מיט דער האנט, אדער מיט דער פוס, קלאפט-עוהר-מיט מיט דעם וואס זינגט, וועט עהר גיט גלייבין!!! [-באם יבוא לומר לו שכל השבעה ימים נתיישבו ימינו, ובאם יבוא לומר לו שיהודי מזמר בשבת והשני אינו מסייע או שדופק או ביד או ברגל עם זה המזמר לא יאמין...] כך שמעתי בזה הלשון, זיע"א.

פעם אחת בחודש יפסיקו וישבתו מעבודתם, ויגווחו כמה שעות, שיתיישבו בדעתם באיזה עולם הם נמצאים...

חיים: עוד מסופר שם, כי כאשר היה מרן אדמו"ר הסבא קדישא מסטאלין זיע"א אצל הרה"ק מאפטא זיע"א, כיבד אותו האפטער רב מאד. אמר לו רבינו הסטאלינער: אנחנו לא באנו בשביל כבוד, כבוד יש לנו בבית... והמשיך והתאונן: וואהיל איז אונז געווען ווען מיר זאנען געקומען צום רבין ר' ברוך.. [טוב היה לנו כאשר הגענו אל הרה"ק הרבי רבי ברוך]. וחזר על דבריו של הרה"ק הרבי רבי הק' בעת שבא אליו...

משה: בספרן של צדיקים מספר באופן חריף יותר, עד היכן חרה לרבינו הסטאלינער הכבוד הרב שהנחילו האפטער רב... וכה מובא שם: אחר השתלקות הרה"ק הרבי ממעוזיבו זיע"א, בא לומר תורה. ואמר הרה"ק מסטאלין: "תורה חדשה מאתי תצא" - מאת יו"ד תצא. ואמר ה'אוהב ישראל" זיע"א פירושים על זה. ואמר: אולי כך היה כוונת הצדיק, או כך היתה כוונת הצדיק... ובשמעו דברים אלו נסע הרה"ק מסטאלין מאתו בלא נטילת רשות. ואמר דאיתא בגמרא 'אפילו כל העולם כולו אומרים עליך צדיק, אתה היה בעיניך כרשע', פירוש: אם אדם אומר עליך צדיק, יהא בעיניך כאומר רשע, ולא רצה לישע אליו...

מנשה: אודות הקשר הטמיר ביניהם מביא רבי מנשה כי הרה"ק מאפטא היה נוהג לשלוח מידי

תורה לשמה לרפואה

"אמא, למה האברך הזה נפל על הריצפה?!", ילדה תמה צייצה בשאלה תמהה. האם משכה בכתפיה כרומזת שאין היא יודעת על מה ולמה, ותיכף נחפזה להגיש סיוע לאנשי הבית שעזרו לאברך המתעלף להתאושש. רק לאחר זמן מה כבר היתה לה תשובה לשאלה.

הגאון החסיד רבי שלום מרדכי הכהן זצ"ל, המהרש"ם מבערז'אן, דער בערז'אנער רב' כפי שנקרא בחיבה בפי חסידים ואנשי מעשה, מוטל היה חלוש במיטתו. מפעם לפעם נקרא על ידי בני המשפחה עוד איש עטוי חלוק לבן, מאותם אלו שהבריות הוגות את שמן במין יראת כבוד בלתי מוסברת, 'דאקטור' אלו מושיבים על אפם זוג זכוכיות עבות, משקפיים, בוחנים את פני החולה, ממששים בגופו ומנסים למצוא מקור למחלה ומזור לרפואתה. אך ללא הועיל. גם חציה של רפואה, אינם מוצאים.

"אני לא מחכה יותר!" נחרץ, התכונן האח המסור לגסיעה אל רבו הרה"ק רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב, "אני רוצה לראות את אחי היקר, הגאון הגדול שהכל מחכים למוצא פיו, חוזר לכוחותיו וממשיך בעבודת הקודש - לימוד התורה במסירות ומענה לשאלות הדור!"

ימים מספר ארכה הדרך. ובהגיע האח המסור אל בית הרבי והגיש פתקא דרחמי אל מול פני הקודש, נטל הרבי בידו הימנית את ידו של האח, ועטפה בגבה בידו השמאלית, וכך כשירו של האח נתונה בין שתי כפות ידיו של הרבי בירך ואמר: "רפואה שלמה תהיה לו, שלם בגופו ושלם בתורתו!" השעון התלוי על קיר חדרו של הרבי תקתק בנאמנות, והאח הרים את עיניו לראות היכן עומדים מחוגיו, להבחין מהי השעה בה בירך הרבי את גאון הדור, מה היה הזמן בו אמר הרבי כי אחיו שלם יהיה, בגופו ובתורתו.

המומחה התורן שהגיע אל ביתו של הרב מבערז'אן, התבונן בריכוז על פניו היגעות, בודק פה ובווחן שם, ולאחר דקות שקט ארוכות, בקעה מפיו האבחנה: "היום בלילה זה יהיה!" הנוכחים בחדר החליפו מבטים, מהנהנים כמבינים, ומשראה הרופא כי דבריו נפלו על אזניים פעורות, המשיך: "היום בלילה תהיה ההכרעה, היום בלילה אמור חום גופו של החולה לעלות מעלה מעלה, ואז יוכרע הענין אם לחסד או לשבט חלילה".

"חלום חלמתי", סיפר המהרש"ם

הכשרת מטבח לפסח (ב)

כיורים

- א. הכיורים יש בהם יותר חשש של בליעות חמץ, כי שופכים שם שיירי תבשילים מחמץ, ומצוי ששופכים עליהם מים רותחים. והיות והכיורים עשויים מחרסניה, כלי חרס אין מועיל להם הגעלה (מ"ב תנא יח: לבנים הנשרפים בכבשן יש להם דין כלי חרס, ואם נשפך עליהם דבר רותח של חמץ אין לו תקנה אלא בליבו). ולכן צריך מעיקר הדין לתת בתוכם קערה מיוחדת לפסח או פולגל חתוך היטב על כל הכיור. ולפיכך ינקה היטב את הכיור שלא יהא דבוק בו חמץ, ונהגו לערות עליהם רותחים מכלי ראשון (מבית לוי סב).^א
- ב. כיור מנירוסטה מועיל לו הגעלה ע"י עירוי מכלי ראשון ואבן מלובנת, אך כיון שמניחים קערה מיוחדת לפסח, די בעירוי רותחים בלי אבן מלובנת.
- ג. יש נזהרים שלא לשפוך בכיור במשך ימי הפסח מים רותחים שהיד סולדת בהם, כדי שלא יעברו בליעות מכיור החרס לקערה שמונחת שם, ע"י המים הרותחים.^ב וכן נזהרים שלא תהא מונחת הקערה על תחתית הכיור, כדי שלא יהא מגע בין הכיור לכלי הפסח על ידי מים רותחים (מב"ב).^ג
- ד. טוב לשפוך חומר חריף במקום יציאת המים, כדי לפגום את החמץ שנשאר שם (מבית לוי שם. כי כששופך מים המים לכיור מתחברים המים שבכיור עם החמץ).
- ה. המסננת שבכיור יחליף לפסח, או ינקה אותה ויגעיל.

כיריים רגילות

בראשונה יש לשמור על מנהג אבות שהחמירו לחדש כיריים אחרות לפסח. שרורות להלן לעיקר הדין.

- א. הצובה (רעמל'ך - מסגרת), טוב שתהיה מיוחדת לפסח.^א ואם אין לו, ילבן ככל האפשר, ויעטוף בנייר כסף עבה.
- ב. המבערים - ראשים שיוצא מהם האש, יש לנקות היטב, ואחר כך ידליק הלהבות לעומת האש הגבוהה ביותר למשך 15 דקות.
- ג. המשח שחתך המבערים יכשירו בעירוי מכלי ראשון, ויכסנו בנייר אלומיניום למשך ימי הפסח. אם זה מזכוכית יש מחמירים בעירוי ג"פ וביניהם יבוש.
- ד. כפתורי הגז יש לנקות היטב, שמצוי בסדקיהם לכלוך ממאכלי חמץ, וראוי לכסות בנייר כסף או ניילון נצמד.

כיריים קרמיות - משטח מזכוכית שמבשלים עליו; יש מחמירים שלא לבשל עליו בפסח (הליכות שלמה פסח ג, מבית לוי שם. כי כלי זכוכית שמבשלים עליו גרע משאר כלי זכוכית). אלא אחר הניקיון יכסה היטב בנייר אלומיניום עבה את המשטח הזכוכית (כשאי חשש להבקע מחמת כו). ויש מקילים ע"י נקיון כהלכה כדלהלן: א. המתנה של כ"ד שעות טרם ההכשרה. ב. הפעלת הלהבות לחום הגבוה ביותר למשך כמה דקות (שרגא המאיר, הו"ד בפ"ט תנא ס, הגרי"מ טו טרו). ג. בעוד המשטח חם - לערות מקומות רותח (בהירות, שלא יפגע בחלקים דיגיטליים), בעיקר על חלק המשטח שבין הלהבות, לייבש ולשפוך שוב, וכן פעם שלישית (השטח שבין הלהבות אינו מתחמם כ"כ בהלכה כנ"ל, לעומת זאת הוא בולע חמץ כשמניחים על כיריים אלו סיר רחב, אם החמץ גולש או שהסיר רטוב מלמטה. זו הנחיתה המכון המדעי הטכנולוגי בענין כיריים אלו - אספקלריה ניסן ג"פ).

כיריים אינדוקציה; לנקות היטב משיירי מזון ושומנים (אך לא בעירוי מים רותחים שעלולים לקלקל), ואח"כ להצמיד מכסה סיליקון מיוחד לכך, הנחת הסיר (המקום המוסק לחלוטין ואילו הקרינה האלקטרו-מגנטית הנצרכת לחימום עוברת כהגון). יש מהדרים; לפסח כ"ד שעות משימוש חמץ בסיר רטוב מלמטה או שעבר על גדותיו, ואח"כ להרחיח סירים מלאים מים על המשטח המקורי (כך שהמשטח מתחמם באותה דרגת חום שבישלו עליו כל השנה - כבולעו כ"ר פולטו. אספקלריה ניסן תשפ"ג).

פלטת; בדרך כלל נשפך או גלש עליה חמץ מתוך סיר, ולכן יש לחשבה כבולעה מחמץ ממש. באין אפשרות לפלטה חדשה של פסח; א. ינקה היטב, בעזרת מסירי שומן. ב. יפעילנה שתחמם לדרגת החום המקסימלית. ג. תוספת הסיר; בעודה לוהטת ישפוך עליה מים חמים בעירוי מכל" (בהירות, שלא יפגע בחלקים דיגיטליים). ד. יכסנה ברדיד אלומיניום עבה או שתי שכבות, באופן שיהיה בטוח שהפלטה תהיה מכוסה היטב כל החג (מבית לוי שם ה, פ"ט תנא כ, אספקלריה ניסן תשפ"ג).

מקרר ומקפיא וארונות מטבח שאין הדרך להניח שם קדירות רותחות - די בנקיון היטב וא"צ עירוי של רותחים. והמנהג לצפות בנייר את המקומות שמניחים שם מזון לפסח.

פתחי האוורור הקיימים במקפיא שנכנס לשם פירורי חמץ במשך השנה, אין חובה לפתוח ולנקות את הפירורים, שאין יד אדם מגעת לשם, ובדרך כלל פחותים מכזית ומטונפים הם והריהם כמבוערים מן העולם. ובמקום חשש שע"י פעולת המאוורר יעופו ויכנסו לתוך המזון - יש לנקות או לחסום את הפתחים (באין חשש לקלקול המנוע), או לעטוף כל מאכל בניילון או בקופסה (אספקלריה ניסן תשפ"ג).

א. תועלת עירוי, ע"י מ"ב יא שבמקום הצורך תועיל הגעלה לכלי חרס שישתמשו בו בכלי שני, וכן בדרכי תשובה יו"ד קכא סח התייר בזה, ואף שלפעמים מונח בו גוש רותח, מ"מ אינו אוסר רק כדי קליפה, והדולקים לפי רוב תשמישו, ולכן טוב לערות עליהם רותחים ואח"כ לכסותו.

ב. הגעלת כליים י"ד קכו. אמנם מעיקר הדין אין לחוש, דע"י יו"ד צא ד מבואר שתתאה גבר אוסר רק כדי קליפה, ובמים אין שייך שבכל שעה הוא על האש. ועוד שחמץ בפסח י"א שנחשב היתר בלע, ודי לו בהגעלה גם אם בלע ע"י האש (מפסח: יח"ה והלכה. שיעור תנא י"ד. ובידעבד אף אם נשתמש בלא ליבון כלל - אין לאסור וא"כ י"א ונ. ויש להירי כ"ג בפ"ט א"ב י"ב פוסק שישתמש בשפך על חמץ שני בתנעלה. אין צורך ליבון מנוח בזה, ויעיל גם בחבובות שלטו. אך אין שבתצורות שלטו שהמסגרת גדולה ואינה על האש ממש, אינו עומד שורה, וצריך ליבון מנוח שיהיו ניצוצות תחזים מנוח, ולא שייך בשלטו שהקליפה אינה ניכרת. וע"י מ"א א"ח תס"ג ל"ג שבתין חדשים; ואם אין לו, יעשה ליבון כל האפשר (אשרי הוי"ש ג"ה. ג"ה. פ"ט ב"ב י"א). והיינו בהעמדת כל פיסת מתכת מהחצובה כחצי דקה על להבה של הכיריים (מפי הרי"מ שטור שליט"א).

להגות באמרי שפר

כ"ק ארמו"ר זי"ע אמר:

"ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש חסרון כ"ס - בימי ביון הזמנים בהם אין מסגרת לימוד - לכל יתרו מלימוד התורה הקדושה, ולא יעבור חלילה יום אחד בלא לימוד דף גמרא, גם בערב יו"ט ויו"ט."

המשך ביקוריו של אדמוה"ז בהורדוק

פעם אחת הגיע מרן אדמו"ר הזקן בהורדוק, על ר"ח תמוז, לאחר תפלת ערבית שאל לקהל החסידים: "פאר וואס איז אזוי קאלט ביי אייך?" [המשיך יבוא בע"ה]

למחרת קודם התפילה שאל אדמוה"ז אם יש בכאן 'חיוב' להתפלל לפני התיבה, באמת היה שם חיוב, אולם מפני שהבינו שרצון קדשו של רבינו להתפלל בעצמו לפני התיבה, השיבו לו שאין חיוב, ואכן ניגש רבינו בעצמו ל'לעולם'. קודם 'ברוך שאמר' [שאז מחליפים הש"ץ], פנה שוב ושאל עוד הפעם אם יש כאן 'חיוב', ושוב השיבו לו שיכול להתפלל בעצמו, וכן נכפל אותו מעשה קודם חזרת הש"ץ. כמוכן אשר התפלה היתה נעלית למאד, לאחר התפילה נענה רבינו אדמוה"ז ואמר: "איהר פוילט זיך, און מ'ווארפט דאס אויף אונז" ... [אתם עצלים, והנכם מעמיסים זאת עלינו...].

לימים התבטא החסיד הישיש הנ"ל שמאוד כואב לו הענין שלא זכה לקבל אז ממרן אדמוה"ז עוד שתי סטירות, והסיבה היא כי לאחר שסטור לו אדמוה"ז ראה שבמשך שתי שנים היתה לו הצלחה מופלגה בלתי רגילה בכל ענייניו, הן ברוחניות והן בגשמיות, והבין אז "א פאטש פאר א יאהר" [כל-סטירה עבור שנה אחת]... *.

כאמור, בתקופת נשיאותו של מרן אדמו"ר הזקן זיע"א, נתגדלה חבורת אנ"ש בעיירה זו. מבין החסידים שהיו מקושרים בל"ג אל מרן אדמו"ר הזקן זיע"א, ושלא הזכרנו בגליון הקודם, היו: הרה"ח ר' משה קלוז'ני ז"ל, חסיד וירא שמים מרבים, חרד למצוות ואיש אמת, חי מיגיע כפיו. בני ביתו ידעו לספר כי לא עבר על הוריהם אף יום אחד מבלי לפזר צדקה.

הרה"ח הנגיד ר' יונה נח לאַפטיצקי ז"ל, ת"ח וירא שמים מרבים, היה קובע עתים לתורה, אך התקשה מאוד בפרנסה, ולימים נתברך בעשירות ע"י מרן א. טובות זכרונות בשם הרה"ח ר' פינע' קלוז'ני ז"ל נכדו של ר' משה קלוז'ני המוזכר להלן. ב. בנו ר' יוסל קלוז'ני ז"ל מחשובי החסידים אצל מרן אדמו"ר אור ישראל זיע"א ובנו מרן אדמו"ר מוהרא"א זיע"א, אודותיו יובא א"ה בהמשך.

אדמוה"ז זיע"א שהורה לו לנסוע לעיר קיוב, ובהמשך היגר לשם יחד עם משפחתו, והברכה היתה מצויה לו ולבניו אחריו, ולפני מלחמת העולם הראשונה היו מהעשירים הגדולים, ונאמד עושרו בלמעלה מכמה מאה רבבות (-מליוני) רובליז'.

ג. פעם ישב מרן אדמוה"ז זיע"א אחר קידוש לבנה, ואמר: "איך פאר שטייט נישט פאר וואס חסידים זאהלין נישט האבין קיין געלט". [איני מבין למה אין כסף להחסידים], אמאהל האבין מיר גיפרענט גאנץ גרויסע צדיקים פאר וואס זיינען מיר נישט משפיע שפע רב אויף אונזערע מענטשן, האבין מיר זיי גיענטפערט [פעם] שאלו אותי 'גאנץ גרויסע צדיקים' [כוונתו הק' היה על הרב המגיד מטשארנאביל והרה"ק מרוזין זיע"א], מדוע איני משפיע שפע רב לאנשי שלומינו, ועניתי להם: [אז זיי וועלין האבין געלט, ווער וועט שרייען מיט אונז ביי "עזרת",] - אם יהיה להם כסף מי יצעק איתי ב'עזרת', והמשיך ואמר: אבל כהיום שבמילא אין צועקים אתנו א"כ אכן מדוע לא יהיה להם כסף.

הוסיף בדבריו: אם תאמרו שיתקלקלו ע"י העשירות, אראה לכם שהמציאות אינו כן, שאם הבעל-דבר היה יודע שיתקלקלו ע"י, היה כבר מזמן מעמיס לכולם עם כסף, אלא אדרבה, הבעל דבר אינו רוצה בכך, כי יודע שבאמת אם יהיה להם כסף הם ישתפרו, וע"כ הוא מעכב זאת בעדם.

ויהי בהשמע דבר המלך ודתו, שרבינו פעל שפע רב לנו ולכל ישראל, הלך אחד מבניו של ר' יונה ששמע דיבורים אלו מאדמוה"ז, אל אביו, ובישר לו "דער רבי האט גיעפנט די אוצרות!" [הרבי פתח את האוצרות].

ר' יונה שהיה אז עני מרוד, ולא היה לו פרוטה לפורטה, הבין שכשיהי' היא שעת הכושר ועת רצון לפעול אצל רבינו בפרנסה, ועל כן מיהר ושאל מהשכנים שלו כסף, הכל בכדי לנסוע לקארלין לפעול ישועה אצל מרן אדמוה"ז זיע"א. בהגיעו אל הקודש פנימה, שאל את רבינו במה ואיך יתחיל בעסקיו, וענה לו רבינו: "סע לקיוב!"

מבלי לשאול שאלות ציית ר' יונה לדברי רבינו, קיבץ על יד מהחסידים כמה פרוטות להוצאות הדרך, לקח תרמילו ובו הסו"ת וצידה דרך, ועשה דרכו בספינה קטנה לעיר קיוב, אם כי לא ידע לאן לפנות, ומהיכן יבוא עזרו, אבל בטוח היה בברכת רבינו שתצלח, ויבוא הנס מכל מקום.

בהגיעו לשם ירד בחוף נהר 'דניפר' שבאמצע העיר קיוב, והתחיל להסתובב על גדות הנהר שקוע בהרהורי. עודו מתהלך הבחין לפתע בספינה גדולה המלאה בשקי תבואה שעומדת בחוף הנהר, וקבוצת סוחרים עומדים מסביב ואחד מכרזי סכומים, וכל המרבה במחיר זוכה בהם. והוא מתחיל להרהר: הגם יונה בין הסוחרים? מה לי לחפש כאן... אבל בלי שימת לב הפליט מפיו סכום של מחיר, ולפלא אף אחד לא העלה יותר במחיר, ועל כן הוכרז שהוא זה שזכה לחלקו בכל התבואה שעל הספינה. נתעורר אז ר' יונה, כאשר יעור אדם ששינתה העמוקה, נבהל ונפחד, הרי לא היה לו שום כוונה לקנות תכולת הספינה, והיה זה כבדיחותא בעלמא... אך מיך ניגש אליו יהודי וביקש ממנו להיות שותף בעסקיו, בהטעימו שרואה את מזלו הטוב שקנה את התבואה במחיר של מציאה, ור'

יונה התחיל להסביר לו כי באמת לא חשב בכלל לקנותו, כי אין לו כלל מעות. אולם הלה הציע לו: הרי החלק שלי בהיותי שותף אשלם במזומן, וגם חלקך אשלם עבורך תמורת שטר--חוב שתתן לי ותפרע אותם לאחר שנרוויח במסחר. ומיד ניגש עם הבעה"ב וסגר את העסקה. ר' יונה לא ידע את נפשו מרוב שמחה, והודה ליהודי שהיה שליח טוב מן השמים להושיעו. היהודי שגר עגלות ומילאו אותם בשקי התבואה, וביקש מו' יונה שיוביל את העגלות לטחנת הקמח הסמוכה לגדות הנהר שהיה שייך לאיזה גוי, ולשאול אותו אם רוצה בתבואת חיטים אלו, וכמובן לבקש ממנו סכום הגון כדי שיוכלו להרוויח מזה, כדרכו של סוחר. ר' יונה עשה כדבריו והוביל את החיטים לאתו בית הרחיים, ועלה להבעה"ב הגוי כשבידו חופן חיטים להראותו ולהציעו שיקנה את החיטים, הבעה"ב בדק את טיב גרעיני החיטה, וראה שהם מסוג יפה מאוד, ועל כן שמח לקחת את כל השקים, בסכום שהסכימו ביניהם על כל שק, וביקש מהעובד אצלו שיירד לספור את השקים ולהכניסם לבית הרחיים.

לאחר שהעובד גמר לספור השקים, והכניסם בפנים, אמר לו: יונה שיה"כ יש כאן 96 שקים, ור' יונה אמר לו שאינו נכון אלא 94 שקים יש, והעובד התחיל להתווכח כי הוא יודע היטב איך לספור וכבר רגיל בכך, אולם ר' יונה לא הסכים על כך, ואמר כי אינו מן היושר שיקח רובל אחד יותר ממה שמגיע לו...

קולות היכוח נשמעו לאזני הבעה"ב הגוי, וירד לשמוע מה מתווכחים, בשמעו את דבר היכוח, התפעל מאד מכך, ונענה שזה דבר תמוה אצלו, כי בכל פעם שמגיעים אליו איכרים עם שקים, הרי שמלבד שבתוך השקים מערבים עצים ואבנים וכדו', הרי באמצע ספירת השק באם רק מסובב פניו, מנסים הם להעביר בחזרה כמה שקים לספור אותם עוד פעם, וכאן ההתנהגות והיכוח הוא להיפך. על כן הודיע להעובד, שמהיום והלאה קונים תבואה רק אצל היהודי הזה, ולא אצל אחר...

כך החל ר' יונה לעסוק במסחר התבואה, והצליח מאד, ואחר כך העביר לשם את כל משפחתו, ונהפך לאיש אמיד ונגיד למעלה מן המשווער. גם לאחר התיישבותו בקיוב, נסע להסתופף בצל מרן אדמו"ר הזקן זיע"א, ולאחר הסתלקותו נסע לסטאלין אל נכדו הק' מרן אדמו"ר אור ישראל זיע"א.

נסיון העושר לא העביר ח"ו את ר' יונה על דעתו ועל דעת קונו, אלא נשאר קובע עתים לתורה, וזוועק בתפילה וגם ב'עזרת'. הוא פתח 'שולכין' בעיר קיוב להתפלל בנוסח קארלין, שם התפלל יחד עם בניו ועודו מתי מספר של אנ"ש שהיגרו לשם. עסק בצרכי ציבור באמונה, והיה מעורר את המון העם על שמירת המצוות.

לעת זקנותו מסר את עסקיו לבניו, והוא נסע לשהות בחצה"ק בסטאלין להתהלך שם לפני האלקים בצל הצדיק, וישב שם על מצבה ועל העבודה יומם וליילה. אך התחיל לשרור מצב מלחמה בעולם, ביקש ממנו בניו שיבואו בחזרה אל ביתו, שיכולו לשרתו ולשוש עין עליו. רבינו פקד עליו לחזור לביתו בקיוב, ונתקיים בו מאמר חז"ל 'רגלאין דבר איניש איוון ערבין ליה', ונלב"ע שם בחודש אדר תרע"ג, לפני פרוץ המלחמה. ונטמן שם בכיה"ח בקיוב.

יעמדו על הברכה

א טעם אין יום טוב

בס"ד בשבוע הבעל"ט פר' מצורע יתיקיימו בכל ערי מושבותינו

שיעורים מיוחדים

כהכנה לחג הפסח הקרב ובא מפי משפיעי שושים שליט"א

לעורר את הלבבות לקראת חג החירות ומצותנו הק' טעמו וראו כי טוב ה'

ברכת מזל טוב נרגשת

שלוחה בזה לידידנו היקר והנכבד מנכבדי 'שוקי העמודים' של מוסדותינו הקדושים הרב משה מרדכי ב"ר חיים רוזנפלד שליט"א לרגל כניסת בנו היקר יצחק אייזיק לעול תורה ומצוות

ברכת מזל טוב נרגשת

שלוחה בזה לידידנו היקר והנכבד מנכבדי 'שוקי העמודים' של מוסדותינו הקדושים הרב משה מרדכי ווייס שליט"א לרגל הולדת הבן שח"י

יה"ר שיוכה הוא וב'ב לגדלה לתורה ולחופה ולמעש"ט, מתוך רוב נחת בריאות שמחה אושר והרחבה אמן

ולחשובי שמו

נתבקשנו מאת

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

למסור בשמו לכל הקהל הקדוש

להתחזק בימי חודש ניסן

במילוי יומי של המידות והשעות צעטליך

ואי"ה בתחילת חודש אייר תתקיים

קבלת קהל מיוחדת

למסירת הצעטליך בקו"פ

ברכת מזל טוב נרגשת

שלוחה בזה לידידנו היקר והנכבד מחשובי 'אורי המשכן' של מוסדותינו הקדושים הרב ישכר דוב נייחויז שליט"א לרגל הולדת הבת שח"י

ברכת מזל טוב נרגשת

שלוחה בזה לידידנו היקר והנכבד מחשובי 'אורי המשכן' של מוסדותינו הקדושים הרב אברהם אלימלך ב"ר חיים בריזל שליט"א לרגל הולדת הבת שח"י

יה"ר שיוכה הוא וב'ב לגדלה לתורה ולחופה ולמעש"ט, מתוך רוב נחת בריאות שמחה אושר והרחבה אמן